U 37/2025 vp – Komission ehdotus eurooppalaisen ilmastolain muuttamiseksi – Finnairin lausunto

Eduskunnan liikenne- viestintävaliokunnalle 10.9.2025

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä liittyen komission ehdotukseen ilmastolain muuttamiseksi.

Finnair tukee lähtökohtaisesti EU:n kunnianhimoisia ilmastotavoitteita. Samaan aikaan Finnair pitää tärkeänä, että EU:n ja kansallisilla toimilla varmistetaan tavoitteiden toimeenpano toimialan kannattavuus ja kilpailukyky säilyttäen.

Komission ehdotus ei sisällä sektorikohtaisia lainsäädäntöehdotuksia, joilla ehdotettuun 90 % päästövähenemätavoitteeseen päästään. Nämä ehdotukset annetaan myöhemmin. Lentoliikenteen osalta vuonna 2021 annettu ns. 55-valmiuspaketti sisälsi merkittäviä lentoliikennettä koskevia lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään toimialan CO2-päästöjen vähentämiseen. Näistä merkittävimmät ovat päästökaupan kiristäminen ja uusiutuvan polttoaineen (SAF) toimitusvelvoite vuodesta 2025. Lainsäädännön muutosten todelliset vaikutukset ovat vasta paljastumassa. Vuonna 2026 Finnair ostaa kaikki päästöoikeudet markkinoilta, mistä koituu n. 100 MEUR'in lisäkustannukset n. 50 MEUR'n SAF-ostojen lisäksi. Kulut jo nykyisestä sääntelystä ovat huomattavat, joten voi helposti yhtyä kirjelmän toteamukseen, että taloudelliset vaikutukset vuoden 2040 tavoitteisiin pääsemisestä tullevat olemaan pieniä suhteessa nykyisten ilmastotoimien tasoon.

Finnair pitääkin tärkeänä, että uusien päästövähennysvelvoitteiden sijaan EU:n tulee keskittyä olemassa olevien velvoitteiden täytäntöönpanoon siten, että lentoliikenteen kilpailukyky säilyy. Finnairin onkin helppo yhtyä valtioneuvoston kantaa siltä osin, että vuoden 2040 ilmastotavoitetta toimeenpanevien säädösehdotusten jatkovalmistelussa tulisi huomioida mm. se, että lentoliikenteen energiasiirtymä on vasta alussa ja vaikutuksia näille sektoreille on tarpeen tarkastella erityisen huolella ja huomioida sektorin merkitys kilpailukyvylle ja resilienssille.

Komission 2040 tiedonanto ei linjannut uusia päästövähennysvelvoitteita lentoliikenteelle vaan kiinnitti huomiota SAF:n saatavuuden varmistamiseen. Valtioneuvoston kirjelmän taloudellisia vaikutuksia arvioivassa osuudessa todetaan 90-95 % nettopäästövähennystason vuonna 2040 edellyttävän fossiilipolttoaineisiin nojaavien toimialojen supistumista ja nopeampaa irtautumista fossiilisten tuontipolttoaineiden käytöstä.

SAF:n saatavuus on epävarmaa toimitusvelvoitteiden noustessa vuodesta 2030 erityisesti synteettisen polttoaineen (eSAF) osalta. Finnair pitää tärkeänä mandaateista kiinni pitämistä, mutta tunnistaa samalla kriittisen keskustelun mandaattien mielekkyydestä, jos selkeitä lentoliikenteen energiasiirtymän mahdollistavia toimia (kuten kansalliset SAF-tiekartat) ei synny riittävästi. Suomi on niiden EU-maiden joukossa, joissa ei kansallista SAF-tiekarttaa ole laadittu.

Kotimaisen vetytalouden potentiaalista on puhuttu pitkään ja kansalliset vahvuutemme edullisen sähkön ja biogeenisen hiilidioksidin saatavuuden osalta on tunnistettu. eSAF on esimerkki korkean jalostusasteen tuotteesta, jolla on merkittävä kansainvälinen

vientipotentiaali. eSAF'ia tuottavien arvoketjujen syntyminen Suomeen tukisi hallituksen vetytaloustavoitteisiin pääsyä ja tuotannon skaalautumista. Samalla Suomi pystyisi parantamaan energiaomavaraisuuttaan ja huoltovarmuuttaan. Finnair onkin lausunut, että valmisteltavassa hallituksen energia- ja ilmastostrategiassa tulisi olla vahva painotus kansallisessa eSAF-kehittämisessä ja tuotannossa. SAF:in käyttöönoton vauhdittamiseksi valtion lentoliikenteen päästökaupasta saatavat tulot tulisi palauttaa toimialalle esim. SAF-hankintatukena.

EU:n puhtaan teollisuuden ohjelma sisältää viittauksen komissiossa valmisteilla olevaan kestävän liikenteen investointiohjelmaan (Sustainable Transport Investment Plan, STIP), jolla on tarkoitus luoda rahoitus- ja investointikannustimia erityisesti eSAF:n valmistuksen vauhdittamiseksi. Finnair pitää tärkeänä, että Suomen hallitus aktiivisesti vaikuttaa syksyn aikana julkaistavan STIP'in valmisteluun, jotta se tuottaisi konkreettisia, nopeasti käyttöönotettavia ja vaikuttavia toimenpiteitä investointien ja käytön lisäämisen pikaiseksi vauhdittamiseksi. STIP on kriittinen erityisesti eSAF-investointien vauhdittamiseksi seuraavien kahden vuoden aikana, jotta 2030 eSAF:in toimitusvelvoite voidaan saavuttaa.

Lisätietoja: Anna Sotaniemi, Senior Manager, anna.sotaniemi@finnair.com, 040-661 0903